

NÁDASDY 1. felv. 2. szín	ZÁVADA
BOROTVA Kisasszony, velem kell jönnie az apjához.	PENGE Kisasszony, velem kell jönnie az apjához.
CÉLIA Téged kineveztek küldöncnek?	ROZALINDA Na mi van, kineveztek küldöncnek?
BOROTVA Nem, becsületemre, nem, csak azt mondták, jöjjenek magáért.	PENGE Nem emlékszem, hogy kinevették és küldöncnek neveztek volna. Esküszöm, hogy csak azt mondták, jöjjenek a kisasszonyért.
CÉLIA Becsületedre?! Ezt az esküdözést hol tanultad, bolond?	CÉLIA Esküszöl? Mióta szoktál te esküdözni?
BOROTVA Egy lovag a múltkor a becsületére esküdött, hogy a fasírt finom volt, és a becsületére esküdött, hogy a mustár rossz. Na most én állítom, hogy a fasírt volt rossz és a mustár finom – mégse mondom, hogy a lovag hamisan esküdött.	PENGE Múltkor valaki a becsületére esküdött, hogy a vegán pumpkin latte ízletes és Makovecz Imre életműve izléstelen. Én állítom, hogy Makovecz izléses, és a vegán pumpkin latte iztelen. Mégsem mondom, hogy a srác hamisan esküdött.
CÉLIA Ezt hogy indoklod, azzal a nagy rakás eszeddel?	CÉLIA És ezt hogy indoklod, te északombájn?
ROZALINDA Igen: oldd le bölcsességed szájkosarát!	ROZALINDA Igen, oldd le bölcsességed pszájkó-sarát!
BOROTVA Álljanak ide. Simítsák végig az állukat, és esküdjenek a szakállukra, hogy én gazember vagyok.	PENGE Hölgyeim, álljanak ide, és simítsák végig az állukat, és esküdjenek a szakállukra! Vagy ne az állukat simítsák végig, hanem az igazi lukat, és esküdjenek az igazi lukuk álszakállára, hogy gazember vagyok. Az lesz csak az igazi államigazgatás-szak, pardon, szakállamigazgatás.
CÉLIA A szakállunkra – ha volna! – esküszünk: az vagy.	CÉLIA A nem létező szakállunk istenére esküszünk, esküszünk, hogy egy elvetemült gazember vagy.
BOROTVA A gazemberségemre – ha volna! – az volnék. De ha olyasmire esküszünk, ami nincs, akkor nem hazudunk. És így ez a	PENGE Én meg a gazemberségemre esküszöm, hogy nem vagyok tisztességes. Tehát

lovag se hazudott, aki a becsületére esküdött, mert soha nem is volt becsülete; vagy ha volt, hát rég elesküde, mielőtt megkóstolta azt a fasírtot meg mustárt.	tisztességes vagyok. Hisz ha olyasmire esküszünk, ami nincs, akkor nem hazudunk. És így az a srác sem hazudott, mikor a becsületére esküdött, mert soha nem is volt neki becsülete, vagy ha volt, rég elesküde, mielőtt megkóstolta volna a pumpkin lattét. Nem értem, mit nem lehet ezen érteni...
CÉLIA Elnézést, de kire gondolsz?	CÉLIA Na jó, ha nem hagyod azonnal abba, lefejeztetek.
BOROTVA Olyanra, akit Frici bácsi, a maga apja nagyon szeret.	
CÉLIA Ha apám szereti, az elég, hogy meglegyen a becsülete! Te csak ne vedd a szádra; egyszer még megkorbácsolnak a piszkálódásodért.	
BOROTVA Szomorú, hogy a bolond nem mondhatja meg bölcsen, hogy a bölcsök milyen bolondul viselkednek.	PENGE Szomorú, hogy a bolond nem mondhatja meg bölcsen, hogy a bölcsök milyen bolondul viselkednek.
CÉLIA Na látod, ebben igazad van. Mióta a bolondokban elnémítják azt a kis észet, azóta a bölcs emberek apró bolondságai egyre hangosabbak.	CÉLIA Na, ebben igazad van. Mióta a bolondokban elnémítják azt a kis észet, azóta az észtek is a Bolognát járatják velünk.

NÁDASDY 2. felv. 7. szín	ZÁVADA
JAQUES Bolondot láttam! Az erdőben, itt! Tarka ruhában! Micsoda világ... Úgy üdvözlök, láttam egy bolondot, a fűben hevert, ott sütkérezett, s Fortuna ellen mondott vádbeszédet, még hozzá jól! Egenruhás bolond!... „Jó napot, bolond!”, mondtam. Mire ő: „Ne hívjon bolondnak, mert nincs szerencsém.” A gatyájából rudat vett elő, s a földre dőfte napóra gyanánt, majd így szólt komoran: „Tíz óra van. Óránként döföm le a rudamat”,	JAQUES Bolondot láttam. Itt az erdőben. Ilyen idétlen, lila ruha volt rajta. Ott ült a fűben, és motyorászott. „Helló, bolond!”, mondtam én. Mire ő: „Ne bókolj, ma nem viselem jól a dicséretet.” És így folytatta: Ha Janka mindenkinek kellett, és én nem kellettem Jankának, nekem olyan Janka kell, aki nem kell senkinek. De most rögtön, hisz kurvára elmúlunk, kurváról kurvára. Így logikázott abban az idétlen lila jelmezében. Kész.

<p>mondta, „előbb még kilenc óra volt, egy óra múlva meg már tizenegy lesz. S bár déltájban az árnyék egyenes, ha óránként döfesz, hamar rövidül. Ugye, ez nyomós érv?” – Így meditált a világról, tarka bohócruhában; én teli tüdőből huhogni kezdtem, hogy milyen behatóan elemez, nevettem, míg egy órányit haladt a napórája. Kiváló bolond! Remek bolond! Tarkát kell hordani!</p>	<p>Lilát kell hordani. A lila az új mini.</p>
<p>ELŰZÖTT HERCEG Miféle bolond ez?</p>	<p>EÜ. HERCEG És ki ez a bolond?</p>
<p>JAQUES Remek bolond! Udvarnál dolgozott; szerinte nincsen olyan nô, aki csak szép és fiatal, mert annyi ész mindig szorul belé, hogy tudja ezt. A fickó agya száraz, mint a keksz: fejében kamrák s rekeszek, teli tudás-lomokkal, amiket kiszór a hallgató elé. Én is szeretnék bolond lenni! Kérek tarka ruhát!</p>	<p>JAQUES Remek bolond. Eddig ilyen céges karácsonyokat csinált. Szerinte nincs olyan nô, aki csak szép és fiatal, mert annyi ész mindegyikbe szorult, hogy tudja ezt magáról. Kedves, nem? Az agya egy láda, amiből hol egy golfütőt húz elő, hol egy vízibiciklit, indokolatlan gumikacsát, vadászkest, kényszerzubbonyt, jojót, fémdetektoros biztonsági kaput, lángszórót, aknavetôt, dinnyés rágót, citromos szúnyogriasztót, más néven „Szukut”. Mikor nem nézünk oda, egyenként átcsempészi a gondolatait az agyunkba. Én is szeretnék bolond lenni. Kérek egy lila kényszerzubbonyt. Olyan divatos lenne!</p>
<p>ELŰZÖTT HERCEG Meg fogod kapni.</p>	<p>EÜ. HERCEG Meg fogod kapni.</p>
<p>JAQUES Minden vágyam ez, ha fenséged, cserében, a fejből kigyomlál minden olyan tévhitet, hogy bölcs vagyok. Szabadságot kívánok, világútlevelet, hogy mint a szél, fújhassak bárkire, bolondosan. Akire legtöbb epét fröcskölök, annak kell legjobban nevetnie. Miért? Világos, mint a templomablak. Akit a bolond bölcsen eltalál, az bolondul teszi, még hogyha fáj is, ha érzékenykedik – mert máskülönben az ő bolondságát szurkálja össze</p>	<p>JAQUES Minden vágyam. Cserébe fenséged kigyomlálja a tévhitet a fejből, hogy én bölcs vagyok. Szabadságot akarok, világútlevelet, hogy mint a szél, füttyülhessek a szabályokra. Hogy átsüvíthessek bármilyen pengekerítésen. Akire a legjobban fújok majd, annak kell a legkevésbé szívnia a fogát. Miért? Világos. Akit a bolond bölcsen eltalál, az hülye, hogyha okoskodik, még ha fáj is neki. Máskülönben a bolond őt veszi hülyére az okoskodásáért. Adjon rám lilát, fenség. Hadd mondjam ki, ami itt van a nyelvemen.</p>

a bolond száz célozgató nyila.
Adjon rám tarkát, fenség! Hadd beszéljek,
ha ültek jó barátnál lakomán,
ha töröltek ki könnyet a szemükből,
s tudják, mi az: szánni és szánva lenni,
akkor a szép szó lesz a fegyverem,
s pirulva, így, elteszem kardomat.

Azért jöttem, hogy a világ gennyedző sebeit
fertőtlenítsem, csak tűrjék a kúrát!